כא: יום טוב פרק שני ביצה

לכם ולא לכלבים דברי ר' יוסי הגלילי. אומר הר"ר שמואל מאיינר"א כשם אמו הר"ר משה דהלכה כר' יוסי הגלילי ואף ע"ג דקיימא לן[ב] דהלכה כרבי עקיבא מאבריו דהא אשכחינא דמשנה כותיה בשם אלה (פ"א מ"ח) בהיא דמייתי לעיל אלכם ולא לכלבים דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר אפילו נפש בהמה במשמע אם כן מה תלמוד לומר לכם [ג]לכם ולא לעובדי כוכבים ומה ראית לרבות את הכלבים ולהוציא את העובדי כוכבים מרבה אני את הכלבים [ד]שמזונותן עליך ומוציא אני את העובדי כוכבים שאין מזונותן עליך: אמר ליה אביי לרב יוסף ולרבי יוסי הגלילי דאמר לכם ולא לכלבים הני סופלי לחיותא היכי שדינן להו ביום טוב אמר ליה הואיל וחזו להסקה תינח ביבישתא ברטיבתא מאי איכא למימר אמר ליה חזו להיסק גדול תינח בי"ט בשבת מאי איכא למימר מטלטלינן להו אגב ריפתא כדשמואל [ה]דאמר שמואל [ו]עושה אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי [ז]מזמנין את הנכרי בשבת [ח]ואין מזמנין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב אחא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שיורי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חזו לתרנגולין דידהו נמי חזו לתרנגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולטלטלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא [ט]מטלטלין כנונא אגב קטמיה אע"ג דאיכא עליה שברי עצים התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולהוי כגרף של רעי אמר ליה [י]וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: [יא]אדבריה רבא למר שמואל ודרש מזמנין את הנכרי בשבת ואין מזמנין את הנכרי בי"ט גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע להו נכרי בי"ט [יב]אמרו ליה אי ניחא לך במאי דטריחא לן מוטב ואי לא טרחא יתירא אדעתא דידך לא טרחינן: **מתני'** [יג]ב"ש אומרים לא יחם אדם חמין לרגליו אלא אם כן ראויין לשתיה וב"ה [יד]מתירין [טו]עושה אדם מדורה ומתחמם כנגדה: **גמ'** איבעיא להו האי מדורה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אומרים לא יעשה אדם מדורה ויתחמם כנגדה וב"ה מתירין: **מתני'** [טז]שלשה [יז]דברים רבן גמליאל מחמיר כדברי ב"ש אין טומנין את החמין [יח]לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המנורה ביום טוב ואין אופין פתין גריצין אלא רקיקין אמר רבן גמליאל מימיהן של בית אבא לא היו אופין פתין גריצין אלא רקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מחמירין על עצמן ומקילין לכל ישראל להיות אופין פתין גריצין וחררין: **גמ'** היכי דמי אי דאנח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ש ואי דלא אנח עירובי תבשילין מאי טעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי חייו שרו ליה רבנן ורב הונא לטעמיה דאמר רב הונא [יט]מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת [כ] אחת ומבשלין לו קדרה אחת ומדליקין

אמר ליה אדם חבין אא"כ ראויין לשתיה. ואי"ת מאיזה טעם שרו כ"ם ואפילו ראויין לשתיה הא לית להו ממוך[ט] וי"ל דמיירי כגון שעותה ומרכה לרחון רגליו והכי איתא בהדיא בירושלמי דלב"ש צריך לשתות מהן וכ"ה מתירין ודוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר השוה לכל נפש בעינן וזה אינו ראוי אלא לגבי אדם מעונגין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש:

ומדליקין

[דאין טומנין את החמין] כדברי ב"ש אליבא דחנניה היא, דתני בית שמאי אומרים אין אופין אא"כ עירב בפת, ואין מבשלין אא"כ עירב בתבשיל, ואין טומנין חמין אא"כ היו חמין טמונין מערב יו"ט, וכגון שעירב לאפייה ולבישול ולא היו לו חמין טמונין, היה ר"ג אוסר להטמין כב"ש וכדתני חנניה משמו.

עין משפט נר מצוה

סט א מיי' פ"ח מהל' י"ט הל' יג טוש"ע א"ח סי' תקיב סעיף ג: ע ב טוש"ע א"ח סי' קצא סעיף ג:

עא ג מיי' פ"ח מהל' י"ט הל' יג וב' ופ"ו מהל' שבת הל' כא טוש"ע א"ח סי' שכב סעיף ג:

עב ד מיי' פ"ח מהל' י"ט הל' יג טוש"ע א"ח סי' תקיב סעיף ג:

עג ה מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה יג טוש"ע א"ח סי' שי סעיף ח:

עד ו מיי' שם ופכ"ה הלכה כד טוש"ע א"ח סי' שח סעיף לי וסי' שלח סעיף ח:

עה ז מיי' פ"ח מהל' י"ט הל' טו טוש"ע א"ח סי' תקיב סעיף ג:

עו ח מיי' שם הל' טו סמג לאין עה טוש"ע א"ח סי' תקיב סעיף ב:

עז ט מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סעיף ג:

עח י טוש"ע א"ח סימן תקמ סעיף ב:

רבינו חננאל

ואמרינן לר' יוסי הגלילי סופלי, פירוש גרעינין איך מטלטלין אותן ומשליכין אותן לפני בהמות ביו"ט, והלא אמר לכם ולא לכלבים. ופריק משום דאפילו רש"בתא חזיין להסקה גדולה, אבל בשבת לא מטלטלינן להו אלא אגב ריפתא. כשמואל דאמר עושה אדם כל צרכיו בפת. והא דאמר רב כל מידי דחזי ליה לישראל שרי ליה למיעבדיה לנרים, פליגא עליה הא דרב"ל, דאמר מזמנין גוי בשבת ואין מזמנין גוי ביו"ט גזירה שמא ירבה בשבילו, ומשונה היא. רב אחא בר יעקב אמר אפילו בשבת אסור לזמני לגוי. משום שיורי כוסות, גזירה שמא ישתה וישייר מן היין בכוס ונעשה יין נסך, והוא מאיסורי הנאה ואסור לטלטלו בשבת. וא"ת ליהוי כגרף של רעי, קי"ל אסור לעשות גרף של רעי לכתחילה בשבת. ולא דמי נמי לכנונא דמטלטל אגב קיטמיה. ואע"ג דאיכא עליה שברי עצים, דכנונא לאו איסורי הנאה היא. מרימר ומר זוטרא כי הוו מיקלעי להו גוי ביו"ט, הוו אמרין ליה, אי ניחא לך במאי דטריח לן מוטב, ואי לא טרחא יתירא אדעתא דידך לא טרחינן. וקיימא לן כוותייהו דבתראי נינהו וקיימי כריב"ל. ונדחת שמעתה דרב. [מתני'] ב"ה מתירין להחם חמין לרגליו, אע"פ שאינן ראויין לשתיה. וכן אם צריך להתחמם, עושה מדורה ביו"ט ומתחמם כנגדה, ובית שמאי אוסרין. מתני' שלשה דברים ר"ג מחמיר כדברי ב"ש. אין טומנין את החמין מיום טוב לשבת. פירשה אביי הא דתנן

מסורת הש"ס

א) לעיל כ: מגילה ז:, ב) [לעיל כ: וש"נ], ג) [ברכות כ:] שבת נ: קמנ., ד) שבת מז. ע"ש, ה) לקמן לו: [שבת קמג.], ו) [ער' פרש"י לקמן כט. ד"ה תדכרינן], ז) שבת לט:, ח) עבודת ר"ג מ"י ע"ש, ט) [ער' תוס' ע"ז כח: ד"ה מ"ט], י) [בגמרא שבמסורת ליתא ע"ש], כ) [ע"ח], כא) [שמות יב], מ) [עירובין מו:], נ) [ל"ל בסיפא], ס) [שבת קמג.], ע) [שם קמח: ע"ש ובתוספות ד"ה כשר תפוח וכו' וקל"ש], פ) [מתקן ולרבכן דהי מלמלה. מהר"ש], צ) [לעיל יב.].

הגהות הב"ח

(א) גב' לוקין לו פת אחת ושומנין לו קדרה:

גליון הש"ם

גמ' שמזונותן עליך. עיין שבת דף יט ע"א תוס' ד"ה מתנין: שם מזמנין את הנכרי. עיין כרין ס"ק ד שבת כדף ספר ז' ע"ב:

מוסף רש"י

עושה אדם כל צרכו בפת. כין דשמים כין לפרר לוהה ולמתחה כתכשיל רומה (שבת נ:) משתמש בו ולין כלן מאוס כדין וממתחו כתבשיל (שם קמג.). מטלטלין כנונא. כלי מוקפת שמניחין כו לאור לפני פרים להתחמם. אגב קטמיה. שהיו נרכין לאפרו לכסות רוק לו לוהה, וא"ת מה לו לעיסוק ים כלן. היינו רכותא דאע"ג דאיכא עליה שברי עצים (שבת מז.). וכי עושין גרף של רעי לכתחילה. יפי מוחר לגרום שיהא הדבר מאוס לו כדי שיוציאנו (לקמן לז:). אדבריה. הטיבו ומטייל עמו כמכוחות הטיר (לקמן כט.). אלא אם כן ראויין לשתיה. דמחיים להו לשתיה ולו נעי דיזקן כהן פניו (שבת לט:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com